

Sag af denne Bessaffenhed, at man ikke her stiller sig paa et absolut afvisende Standpunkt. De Herrer have i dette Spørgsmaal erklæret: Alt eller Intet. Det er muligt, at de Herrer kunne faae Alt, men det er ogsaa muligt, at de faae Intet, og vi ville derfor, idet vi stille dette Forslag og anbefale det til det høie Thing, fralægge os ethvert Ansvar for, at denne Sag atter bliver udsat i en maasse ubestemmelig Fremtid.

Fermansen: Jeg skal følge den ærede sidste Taler's Exempel og begynde med at sige, at jeg som den, der har paataget mig at begrunde de Underændringsforslag, vi have stillet til Ændringsforslaget Nr. 1, skal gjøre det meget kort. Det er jo, som de ærede Medlemmer, der have været her i de senere Aar, ville se, Forslag, som ere vel kjendte fra de tidligere Forhandlinger. I disse har denne Sag faaet en saa udtømmende Behandling, at det i Grunden kun vilde være Gjentagelser, hvad der i Dag kunde ansøres derfor. Jeg skal sige, at uagtet vi vistnok ikke ere principmæssige Modstandere af Hovedforslagets Tanker om Pengelønninger, saa betragte vi dog det Princip for at være heldigere, hvorfra det Forslag, der findes i Ændringsforslaget Nr. 1, gaar ud, og uden at inblade os videre paa, hvor vidt det kan være ønskeligt i et og andet Punkt at rette paa dette Forslag i dets Helhed, kunne vi slutte os dertil. Hvis vi kunne faae de af os foreslaaede Ændringer ind deri, kunne vi betragte det som Grundlaget for den Ordning, vi kunne stemme for, men for os og navnlig for mit eget Bedkommende er det aldeles nødvendigt, for at vi kunne slutte os til Forslaget, at der i dette optages en Bestemmelse som den, der er ansøgt i Underændringsforslaget Nr. 2. Der er tre Hovedgrunde, som bevæge os til at holde fast ved dette. For det Første er der den, at vi ikke paa nogen Maade kunne gaa ind paa den Betragtning, at Præsten anses som blot og har Statsembedsmand ligesom andre Statsembedsmænd. Dernæst er der den Grund, at vi paa ingen Maade ville saaledes lade os vor Frihed berøve med Hensyn til Tilfredsstillelsen af Hjertets Trang til at give, hvad vi ønske at give den Præst, som vi have sluttet os til, og heller ikke ville paa nogen Maade spille Formynder for Andre. Endelig er der for det Tredie den Grund, at det er vor Overbevisning, at det er ikke muligt at afværge, at Præsten alligevel alle Forbud uagtet bydes og modtager Noget, og derfor bliver en Lovbestemmelse som denne, der opstiller et Forbud, som dog ikke kan overholdes, og i sig selv nødvendigvis inbeholder en Fristelse til at omgaa eller overtredes, demoraliserende. Vort Forslag til § 11 har den ærede foregaaende Taler alt berørt, og det er jo af ham blevet sagt, at han og hans Medforslagsstillere ikke betragtede det her foreliggende Stridspunkt for syndelig Andet end en formel Strid. Vi

kunne indrømme de ærede Medlemmer, at det efter deres Standpunkt vistnok ikke er Andet, men fra vort Synspunkt af kunne vi ikke finde os tilfredsstillede derved, og vi kunne da heller ikke indse, at det fra deres Side kan betragtes som absolut nødvendigt at holde fast ved den af dem foreslaaede Bestemmelse fremfor ved den af os foreslaaede. Vi have stillet dette fordi vi tro, at man derigennem kan skaffe den Sikkerhed tilveie, for at de paagjældende Midler blive betragtede som Statsmidler, som vi fra vort Synspunkt ikke kunne opgive. Jeg skal som sagt ikke vidtløftig gaa ind paa Sagen, men skal kun anbefale vore Forslag til Betragtelse af Thingets ærede Medlemmer, hvorefter Mange tidligere have viist sig at være enige med os, og hvis Tal vistnok ogsaa i Dag vil findes at være meget større end deres, der have stillet Forslagene.

J. A. Hansen: Denne Sags tidligere Historie blev jo saa udførlig drøftet ved Sagens 1ste Behandling, at det vilde være overflødigt nu at komme tilbage dertil, ligesom ogsaa Indholdet af vort Forslag den Gang blev omtalt og fremhævet saavel af den ærede Minister som af Andre. Det ærede Medlem, som paa Forslagsstillernes Begie indbragte dette og flere Forslag, udtalte ved deres Indbringelse, at Forslagsstillerne, om de end ikke opnaaede Andet ved paany at indbringe dem her i Salen, dog vilde opnaa at faae bevist, hvorvidt Befolkningen og — efter de nye Bælg —, hvorvidt Merværdet her i Thinget sluttede sig til det af os stillede Lovforslag og vilde støtte dets videre Fremme i den Stillelse, hvori det forelaa. Jeg er nu de 11 ærede Herrer meget taknemlig, fordi de have opstillet det modsatte Forslag, thi desto klarere kommer netop den Stilling frem, som vi ønskede at fremkalde ved vort Forslag. Haude kun det ene Forslag ligget for, havde de ærede Herrer, som ere imod det, ikke haat anden Udvei end den at stemme imod det, men efter at der nu fra deres Side er fremkommet et Forslag til en hel ny Lov, vil der blive Leilighed til at se, hvorledes det ærede Things nuværende Medlemmer stille sig til ethvert af disse to Forslag, hvilket ikke kan Andet end glæde os Forslagsstillere særdeles; de ærede Herrer have virkelig vilde at opstille deres Forslag gjort os Forslagsstillere en Tjeneste, som jeg takker dem for. Den ærede Ordfører (Brig) for det Ændringsforslag, der gaar ud paa at opstille en hel ny Lov, har fremsat nogle faa Bemærkninger, og jeg for mit Bedkommende skal ligeledes fatte mig i Korthed, idet jeg angiver vor Stilling til de ærede Herrer's Forslag. Det ærede Medlem vilde ikke ret erkjende, at en af de Ansøksler, hvorpaa hans Lovforslag er bygget, er den, at vore geistlige Embedsmænd ikke ere Embedsmænd i samme Forstand som Landets vorige Embedsmænd, men de ærede Medlemmer maa dog have hørt fremsatte de